

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

ЯБЛОНОВСЬКА МАРИНА ВІКТОРІВНА

ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми даного дослідження зумовлена активними трансформаційними процесами, що відбуваються в Україні. Аналіз результатів демократичних трансформацій крізь вплив сучасних світових тенденцій говорять про необхідність запровадження більш результативного та оперативного публічного управління, приміром шляхом реформування органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в умовах децентралізації.

Побудові інституту публічної влади на засадах демократії сприятиме лише послідовне реформування інститутів державної служби та місцевого самоврядування, а також територіальної оптимізації влади в Україні, реформування самої системи державного управління в напрямі її децентралізації. Децентралізаційні реформи розширюють можливості органів місцевого самоврядування та сприяють розвитку об'єднаних територіальних громад з наданням їм економічної самостійності.

За період з 2014 року, після п'яти років активного запровадження реформи децентралізації, її слушно вважають однією з найуспішніших реформ в Україні. Чіткість намірів щодо реформування влади, проголошених урядом, та зацікавленість громад в отриманні повніших повноважень та спроможності реалізовувати власні ініціативи самоврядного розвитку стали основою успіху. Децентралізація у сферах медицини та освіти, зміна системи управління територіями, надання якісних адміністративних послуг демонструють стрімкі темпи та вирішальне – позитивні реальні зрушення.

З погляду на необхідність зміцнення державності, децентралізацію влади слід оцінювати за критеріями підтримки покращення якості життя, територіальної консолідації, формуванням відчуття відповідальності громад до долучення процесів державотворення.

Зазначене питання активно досліджується як зарубіжними так і вітчизняними науковцями, зокрема: В. Авер'янов, В. Бакуменко, М. Баймуратов, О. Батанов, І. Грицяк, Л. Івлєєва, А. Коваленко, Р. Колишко, Н. Липовська, А. Матвієнко, В. Халипов, А. Чемерис та інші.

Мета і завдання. Метою даного дослідження є визначення шляхів реформування публічного управління в умовах децентралізації влади в Україні.

Для досягнення мети необхідно було вирішити ряд поставлених завдань:

- дослідити теоретико-методологічні підходи до реформування публічного управління в умовах децентралізації влади в Україні;
- розглянути європейський досвід реформування публічного управління в контексті децентралізації влади;
- обґрунтувати рекомендації щодо вдосконалення системи публічного управління в частині розподілу функцій між органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Об'єктом дослідження є особливості реформування публічного управління.

Предметом дослідження є шляхи реформування публічного управління в умовах децентралізації влади в Україні.

Методологічну основу дослідження становлять положення теорії пізнання, її закони і категорії. Методи дослідження обрано з урахуванням поставленої мети, його об'єкта та предмета: порівняльно-правовий — для аналізу національного та міжнародного законодавства; догматичний — для тлумачення юридичних категорій, поглиблення та уточнення понятійного апарату; системно-структурний — для визначення змісту та взаємозв'язків між елементами системи публічного управління; порівняльно-історичний — під час аналізу еволюції форм публічного управління; методи аналізу, синтезу та аналогії, за допомогою яких було вивчено сутність, співвідношення та обґрунтованість традиційних і концептуальних підходів щодо сутності публічного управління.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що в роботі обґрунтовано рекомендації щодо вдосконалення системи публічного управління в частині розподілу функцій між органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Структура та обсяг роботи. Робота має вступ; три розділи, які поділяються на шість підрозділів; висновки, список використаних джерел (87 найменувань). Загальний обсяг роботи складає 90 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У **першому розділі** *«Теоретико-методологічні підходи до реформування публічного управління в умовах децентралізації влади в Україні»* досліджено активні трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні крізь вплив сучасних світових тенденцій.

Підрозділ 1.1. «Сутність реформування публічного управління в контексті децентралізації влади» присвячений аналізу публічного управління як діяльності, що забезпечує ефективне функціонування всієї системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування і передбачає широке залучення громади до розробки та впровадження державної політики.

З огляду на зазначені теоретичні аспекти зроблено такі висновки. Доцільно зазначити, що в Україні сутність реформи публічного управління полягає в зміні змісту та форми, реорганізації суспільних відносин щодо здійснення владного впливу з боку органів державної влади та місцевого самоврядування на життєдіяльність громади, що здійснюється за рахунок звуження повноважень і прав відповідного центру за одночасного розширення повноважень та прав адміністративно-територіальних одиниць або нижчих місцевих органів влади.

У *підрозділі 1.2. «Сучасний стан публічної адміністрації та передумови децентралізації в Україні»* розкрита чинна система публічного управління в Україні, яка не відповідає потребам країни у проведенні комплексних реформ у різних сферах державної політики та її європейському вибору, а також європейським стандартам належного управління державою.

Аналізуючи причини неефективності системи публічної влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою, стає зрозуміло, що Конституція України містить

низку прогалин та невизначеностей щодо адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування.

Проаналізувавши сучасний стан системи публічного управління, зазначено, що чинна система публічного управління в Україні не відповідає потребам країни. Україна займає низькі позиції у світових рейтингах конкурентоспроможності, пов'язаних з публічного управлінням.

Окреслено ряд проблем, які на сьогодні є актуальними, оскільки реформа місцевого самоврядування (децентралізація) лише набирає обертів, і є далекою від завершення (особливо через повільний темп створення належного законодавчого забезпечення, зокрема, не внесено зміни до Конституції щодо децентралізації влади).

У другому розділі «Європейський досвід реформування публічного управління в контексті децентралізації влади» розглядається загальноєвропейський досвід участі громадян у самоврядуванні та практику західноєвропейських держав.

Підрозділ 2.1. «Досвід країн ЄС у сфері реформування місцевого самоврядування». Українська держава сьогодні стоїть на порозі великих змін. Цілком очевидно, що досвід європейських країн, які в більшості своїй вже провели реформи державного сектору управління, потрібно прискіпливо досліджувати. І брати з цього досвіду лише ті уроки, які дозволять нам оминати чужі помилки. Перед українськими парламентаріями, урядом, президентом постала дилема вибору моделі впровадження реформи органів виконавчої влади. Відповідно, варто простежити, на якому етапі реформування перебуває система органів виконавчої влади загалом та які чинники сприяли цьому процесу чи гальмували його. Тому проблеми становлення якісної та ефективно функціонуючої системи органів виконавчої влади є важливим і першочерговим завданням стратегічного курсу України.

Проблеми реформування органів виконавчої влади в Європейських державах є схожими з українськими. Тому буде доречним проаналізувати причини, передумови, підґрунтя реформ у цих державах, порівнюючи, систематизуючи та утверджуючи позитивні та негативні тенденції їх втілення. Корисним для нашої держави є приклад країн Європи, що мають позитивний досвід реформування виконавчої влади і проведення ефективної регіональної політики. Адже ці держави ще в далекі повоєнні роки розпочали пошук власної формули децентралізації влади.

Спільним для країн розвинутої демократії і для країн Центрально-Східної Європи та України є питання започаткування, ініціювання, втілення та досягнення мети будь-якої реформи. Розуміючи причини, передумови реформи в системі органів виконавчої влади та аналізуючи сприятливі фактори та бар'єри на шляху її втілення, на наш погляд, можливо буде спрогнозувати її результати та корегувати плани реалізації безпосередньо і на теренах України. Отже, слід ґрунтовно проаналізувати джерела, які охоплюють окреслені питання, враховуючи досвід європейських держав.

У підрозділі 2.2. «Реформування виконавчої влади з метою наближення її до європейських стандартів» показано, що найактуальнішою науковою проблемою українського державотворення, що потребує системного аналізу та невідкладного вирішення, є якісне поліпшення організації та функціонування виконавчої влади.

Ураховуючи визначальну роль органів виконавчої влади в забезпеченні принципу верховенства права та пріоритету прав і свобод людини й громадянина, слід визначити основні передумови реформування органів виконавчої влади в Україні, встановити зміст та необхідність такого реформування з огляду на інтеграцію України до ЄС та сучасний політичний та соціально-економічний стан у країні.

Вдалим прикладом для запозичення досвіду проведення реформи системи органів виконавчої влади є Польща та країни Балтії — Естонія, Литва та Латвія. Адже вони є державами зі схожим для України тоталітарним минулим. І, відповідно, у свій час так само, як і наша держава, пройшли шлях від декларування власних проєвропейських намірів до конкретних реформ, що відчинили їм двері до Європейського Союзу.

Проаналізувавши різні позиції європейських дослідників, виділяємо два підходи і, відповідно, дві причини не втілення реформи. Перший — це «процедурний чинник», тобто органи влади і відповідні посадові особи діють в постійній площині процедур. Відповідно, щоб розпочати реформу, потрібно протидіяти процедурам, які є незмінними. Це і слугує бар'єром та обмежує будь-яку реформу. Другий — «корпоративний чинник», який визначає бар'єром реформи саму організацію, яка формує власні переваги і, відповідно, суттєво протидіє реформі, адже вона здатна змінити усталений зразок її функціонування.

Дослідження реформ в Європейських державах показали, що широкомасштабні й цілеспрямовані реформи дійсно успішно втілюються в багатьох країнах і в різних сферах. Водночас система публічного адміністрування змінюється досить рідко, ці структурні одиниці адаптуються до нових обставин, простежується стабільність у процесі прийняття рішень.

У третьому розділі *«Основні напрями реформування публічної влади в Україні в контексті децентралізації влади»* обґрунтовано формування реального місцевого самоврядування, яке б базувалося на принципах Європейської хартії місцевого самоврядування.

У підрозділі 3.1. «Перспективи реформування місцевого самоврядування в Україні в контексті децентралізації влади» визначено, що проведення реформи місцевого самоврядування загострило потребу в удосконаленні наявної системи управління на місцях, розширення повноважень органів місцевого самоврядування. На сьогодні Україна перебуває на етапі реалізації євроінтеграційної стратегії. Метою української держави є вирішення двох взаємопов'язаних завдань, з одного боку інтеграція у європейський політичний та соціально-економічний простір, а з другого — розбудова ефективної моделі публічної влади на загальнодержавному і регіональному рівнях. Загалом сучасній суспільній динаміці суперечить надмірна централізація, що властива владній вертикалі. Не лише процес прийняття, а й реалізації рішень стає надто збільшеним. Система, зберігаючи здатність розв'язувати рутинні проблеми, як правило, неадекватно реагує на нові виклики та відверто пасує перед ними. Абсолютну залежність управлінських структур від вищих ланок породжує лінійна вертикаль. Вирішального значення набуває здатність «подати» виконану справу керівництву, а не саме «зроблена справа», одночасно мінімізують значення оцінки результатів «справи» знизу.

Головна проблема при проведенні реформ полягає не в тому, щоб зробити вибір між децентралізацією і централізацією, а в тому, щоб встановити потрібний і доцільний баланс між ними, який адекватно відповідав би реальним соціально-економічним та політичним умовам конкретної країни. Важливою тенденцією в розвитку місцевого самоврядування в Європі є укрупнення адміністративно-територіальних одиниць, скорочення числа місцевих органів влади, створення різних регіональних форм управління. Ці процеси спрямовані на формування достатньої територіальної, демографічної та матеріально-фінансової бази для утримання сучасних комунальних та інших муніципальних служб.

У підрозділі 3.2. «Вдосконалення системи публічного управління в частині розподілу функцій між органами державної влади та органами місцевого самоврядування» показано, що реалізація процесів децентралізації публічної влади як пріоритетного напрямку Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» можлива лише на основі започаткування й функціонування реального взаємозацікавленого партнерства рівноправних партнерів у форматі «Українська держава – посадові особи органів місцевого самоврядування – територіальна громада – громадянин».

Автором визначено, що реформування територіальної організації влади має здійснюватися за такими напрямками:

- 1) запровадження нової структури публічної влади;

- 2) розмежування сфер компетенції між органами місцевого самоврядування та органами державної виконавчої влади на регіональному рівні, що має здійснюватися на принципах максимально можливого уникнення спільних повноважень органів публічної влади різних рівнів;
- 3) розмежування сфер компетенції між органами місцевого самоврядування та органами державної виконавчої влади на субрегіональному рівні;
- 4) вдосконалення інституту делегованих повноважень.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження дають змогу зробити такі висновки:

1. Розглянувши праці вітчизняних та зарубіжних вчених, автор прийшов до висновку, що на сьогодні відсутній єдиний підхід до розуміння терміну «публічне управління». Найбільш загально, публічне управління можна охарактеризувати як владний вплив на життєздатність людей з боку органів державної влади та місцевого самоврядування шляхом застосування сукупності методів (економічних, адміністративних, інформаційно-психологічних та ін.) з метою досягнення цілей суспільного розвитку. На сучасному етапі розвитку управлінської науки вважається, що публічне управління є ширшим поняттям, ніж публічне адміністрування, воно розглядається як практика досягнення суспільних цілей шляхом розумного застосування сукупності методів (економічних, адміністративних, інформаційно-психологічних тощо), а також передбачає більше свободи і гнучкості у прийнятті рішень. Публічне адміністрування є складовою публічного управління.

Автор наголошує, що в Україні досі використовується термін «державне управління», який не є точним відповідником терміну «публічне управління» та за своїм значенням є ближчим до терміну «публічне адміністрування».

Крім того, автором було досліджено підходи до розуміння термінів «реформування» та «децентралізація». Під реформуванням доцільно розуміти перетворення, зміну шляхом реформ, інакше кажучи це — реорганізація, зміна форми та змісту відповідних суспільних відносин.

Реформування — це цілісний процес, що має програму дій для вирішення системних проблем з метою унеможливлення їхнього виникнення у майбутньому. Тому успіх реформування значною мірою залежить від системності й наукової обґрунтованості.

Під децентралізацією зазвичай розуміють процес розширення і зміцнення прав та повноважень адміністративно-територіальних одиниць або нижчих органів за одночасного звуження прав і повноважень відповідного центру з метою оптимізації та підвищення ефективності управління суспільно важливими справами, найповнішої реалізації регіональних і місцевих інтересів.

Розкривши зміст термінів, можна охарактеризувати сутність реформи публічного управління яка відбувається в Україні. Так, сутність реформи публічного управління в Україні полягає в реорганізації, зміні форми та змісту суспільних відносин з приводу здійснення владного впливу на життєздатність людей з боку органів державної влади та місцевого самоврядування, що здійснюється за рахунок розширення прав та повноважень адміністративно-територіальних одиниць або нижчих органів за одночасного звуження прав і повноважень відповідного центру.

Проаналізувавши сучасний стан системи публічного управління, автор зазначає, що чинна система публічного управління в Україні не відповідає потребам країни. Україна займає низькі позиції у світових рейтингах конкурентоспроможності, пов'язаних з публічним управлінням.

Основними причинами незадовільного стану справ у системі публічного управління, можна вважати наступні:

- 1) незавершеність трансформації Кабінету Міністрів України в орган політичного керівництва:

- невизначеність розмежування функцій щодо вироблення державної політики між двома «центрами» — Президентом та Урядом;
- обмеженість важелів впливу Уряду на деякі центральні органи виконавчої влади;
- відсутність стратегічного планування в діяльності Кабінету Міністрів;
- 2) неефективна організація діяльності міністерств:
 - переобтяженість міністрів та міністерств адміністративними питаннями;
 - незавершеність розмежування політичного та адміністративного керівництва в міністерствах;
 - нерозмежованість політичних та адміністративних функцій в системі міністерства;
 - надмірна організаційна залежність урядових органів від міністерств;
- 3) нераціональна система органів виконавчої влади на центральному рівні:
 - необґрунтовано велика кількість центральних органів виконавчої влади фактично однакового статусу;
 - низький рівень горизонтальної координації між міністерствами;
 - надвисока централізація повноважень виконавчої влади;
- 4) неефективна організація публічної влади на регіональному та місцевому рівнях:
 - неефективні механізми впливу Уряду на місцеві державні адміністрації;
 - високий рівень одержавлення публічної адміністрації;
- 5) неефективне місцеве самоврядування та нераціональний адміністративно-територіальний устрій:
 - фінансова неспроможність базової ланки місцевого самоврядування в сільській місцевості;
 - відсутність чіткого розподілу повноважень та відповідальності між рівнями, органами та посадовими особами місцевого самоврядування;
 - відсутність повноцінного місцевого самоврядування на рівні району;
 - великі диспропорції у розмірах території районів та кількості населення;
 - диспропорції у розвитку районів і регіонів;
- 6) неефективна система державної та муніципальної служби:
 - велика плінність кадрів і неналежний професійний рівень персоналу;
 - суб'єктивізм в управлінні цивільною службою в органі;
 - незахищеність цивільних службовців від політичних впливів;
 - низькі й непрозорі розміри оплати праці;
- 7) відсутність паритетних засад у відносинах особи з органами публічної адміністрації:
 - неналежне правове регулювання відносин між приватною особою та органами публічної адміністрації;
 - фактична перевага прав та інтересів чиновника, формалізм, бюрократія, корупція;
 - неналежне оприлюднення публічної інформації та проблеми доступу до неї;
 - неефективний порядок оскарження рішень, дій та бездіяльності публічної адміністрації.

Перелічені автором проблеми, які є актуальними і сьогодні, оскільки реформа місцевого самоврядування (децентралізація) лише набирає обертів, і є далекою від завершення (особливо через повільний темп створення належного законодавчого забезпечення, зокрема, не внесено зміни до Конституції щодо децентралізації влади).

2. Проаналізувавши досвід країн ЄС, автор зазначає, що у зв'язку з прагненням України інтегруватися в ЄС необхідно враховувати загальноєвропейський досвід участі громадян у самоврядуванні. В Європейському Союзі діють особливі принципи права, що поширюються як на наднаціональному рівні права й управління, так і на правову та державно-управлінську системи в державах-членах ЄС. З цього приводу І. Грицяк

зазначає що, основна причина полягає в тому, що кожній окремій державі-члену досить важко дотримуватися різних стандартів і процедур : одних — для національного законодавства, інших — для законодавства ЄС. Тому з часом національні інституції запроваджують позитивний досвід ЄС у застосуванні та дотриманні національного законодавства і законодавства Європейського Союзу, адаптуючи його до своїх умов.

Одним з найяскравіших прикладів вдалих муніципальних реформ є Польща, яка за своїми геополітичними та культурно-історичними особливостями особливо близька до України.

Ідея самоврядування Польщі полягає не в управлінні місцевими справами взагалі і репрезентації інтересів держави, а в репрезентації інтересів громади, які самі обирають собі владу. Разом з тим органи місцевого самоврядування діють під наглядом державних органів, які контролюють виконання законів.

Автор зазначає, що найактуальнішою науковою проблемою українського державотворення, яка потребує системного аналізу та невідкладного вирішення, є якісне поліпшення організації та функціонування виконавчої влади. Загально визнаною є думка, що саме органи виконавчої влади реалізують найважливіші функції держави. З огляду на це теоретичне обґрунтування, питання реформування органів виконавчої влади — набуває особливого значення як із теоретичної, так і з практичної точок зору.

Проблеми реформування органів виконавчої влади в Європейських державах є схожими з українськими. Принципово важливим напрямом реформування системи органів влади в Україні є створення нових інститутів, організаційних структур та інструментів здійснення державного управління у сфері публічної влади.

Вдалим прикладом для запозичення досвіду проведення реформи системи органів виконавчої влади є Польща та країни Балтії — Естонія, Литва та Латвія. Адже вони є державами зі схожим для України тоталітарним минулим. І, відповідно, у свій час так само, як і наша держава, пройшли шлях від декларування власних проєвропейських намірів до конкретних реформ, що відчинили їм двері до Європейського Союзу.

Проаналізувавши різні позиції європейських дослідників, автор виділяє два підходи і, відповідно, дві причини невтілення реформи. Перший — це «процедурний чинник», тобто органи влади і відповідні посадові особи діють в постійній площині процедур. Відповідно, щоб розпочати реформу, потрібно протидіяти процедурам, які є незмінними. Це і слугує бар'єром та обмежує будь-яку реформу. Другий — «корпоративний чинник», який визначає бар'єром реформи саму організацію, яка формує власні переваги і, відповідно, суттєво протидіє реформі, адже вона здатна змінити усталений зразок її функціонування.

Дослідження реформ в Європейських державах показали, що широкомасштабні й цілеспрямовані реформи дійсно успішно втілюються в багатьох країнах і в різних сферах. Водночас система публічного адміністрування змінюється досить нечасто, ці структурні одиниці адаптуються до нових обставин, простежується постійна стабільність у процесі прийняття рішень.

3. Розглянувши нормативно-правову базу, автор зазначає, що закріплена Конституцією України система територіальної організації влади є архаїчною і неефективною, вона не відповідає європейським стандартам і не забезпечує надання населенню адміністративних та соціальних послуг на належному рівні. Її вдосконалення на основі перерозподілу повноважень між видами публічної влади (державна влада та місцеве самоврядування) та між різними її територіальними рівнями мають здійснювати за умови дотримання принципів Європейської хартії місцевого самоврядування.

Головні напрями реформування місцевого самоврядування й децентралізації влади наразі визначено в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

На даний момент (через роки після початку реформи) актуальними і перспективними при подальшому проведенні реформи доцільно вважати наступні напрями:

- продовження реалізації положень Концепція реформування місцевого самоврядування (особи в частині об'єднання громад);
- активізація співробітництва між територіальними громадами;
- розширення матеріальної основи місцевого самоврядування, особливо за рахунок передачі земель державної власності поза межами населених пунктів до комунальної власності територіальних громад;
- забезпечення максимального залучення населення до прийняття управлінських рішень, сприяння розвитку форм прямого народовладдя, шляхом вирішення проблем, які йому заважають (перелічені вище).

Проте, варто наголосити, що основним і постійним напрямом при здійсненні реформи є забезпечення належного, своєчасного і послідовного правового регулювання, з яким на даному етапі реформи є суттєві проблеми (зокрема основною проблемою є неприйняття змін до Конституції щодо децентралізації влади, які повинні були стати основою для подальшого проведення реформи).

Автор визначив основні проблеми у відносинах між органами місцевого управління (державної влади) та місцевого самоврядування на різних рівнях адміністративно-територіального поділу вбачається в нечіткому розподілі компетенції. Ними є:

- між районними та обласними радами;
- між районними та обласними державними адміністраціями;
- між місцевими радами у випадках входження адміністративно-територіальних одиниць одного рівня одна до одної (наприклад, міст та селищ до складу міських рад) зі збереженням відповідних органів місцевого самоврядування.

Автор визначив, що реформування територіальної організації влади має здійснюватися за такими напрямами:

- запровадження нової структури публічної влади;
- розмежування сфер компетенції між органами місцевого самоврядування та органами державної виконавчої влади на регіональному рівні, що має здійснюватися на принципах максимально можливого уникнення спільних повноважень органів публічної влади різних рівнів;
- розмежування сфер компетенції між органами місцевого самоврядування та органами державної виконавчої влади на субрегіональному рівні;
- вдосконалення інституту делегованих повноважень.

АНОТАЦІЯ

Яблоновська Марина Вікторівна Шляхи реформування публічного управління в умовах децентралізації влади в Україні – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2020.

В магістерській роботі розкриті проблеми трансформаційних процесів, що на даний момент відбуваються в Україні.

З'ясовано, що чинна система публічного управління в Україні не відповідає потребам країни. Україна займає низькі позиції у світових рейтингах конкурентоспроможності, пов'язаних з публічним управлінням. Так, сутність реформи публічного управління в Україні полягає в реорганізації, зміні форми та змісту суспільних відносин з приводу здійснення владного впливу на життєздатність людей з боку органів державної влади та місцевого самоврядування, що здійснюється за рахунок розширення

прав та повноважень адміністративно-територіальних одиниць або нижчих органів за одночасного звуження прав і повноважень відповідного центру.

Обґрунтовано, що проблеми реформування органів виконавчої влади в Європейських державах є схожими з українськими. Принципово важливим напрямом реформування системи органів влади в Україні є створення нових інститутів, організаційних структур та інструментів здійснення державного управління у сфері публічної влади.

Вдалим прикладом для запозичення досвіду проведення реформи системи органів виконавчої влади є Польща та країни Балтії — Естонія, Литва та Латвія. Адже вони є державами зі схожим для України тоталітарним минулим. І, відповідно, у свій час так само, як і наша держава, пройшли шлях від декларування власних проєвропейських намірів до конкретних реформ, що відчинили їм двері до Європейського Союзу.

Зроблено висновок, що закріплена Конституцією України система територіальної організації влади є архаїчною і неефективною, вона не відповідає європейським стандартам і не забезпечує надання населенню адміністративних та соціальних послуг на належному рівні. Її вдосконалення на основі перерозподілу повноважень між видами публічної влади (державна влада та місцеве самоврядування) та між різними її територіальними рівнями мають здійснювати за умови дотримання принципів Європейської хартії місцевого самоврядування.

Головні напрями реформування місцевого самоврядування й децентралізації влади наразі визначено в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Ключові слова: децентралізація, органи місцевого самоврядування, територіальні громади, органи місцевого самоврядування, посадова особа, реформування, система територіальної організації влади .

SUMMARY

Yblonovska M. V. Ways of reforming public administration in conditions of decentralization of power in Ukraine

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2020.

In the master's work the problems of staffing of local self-government bodies in the conditions of decentralization are revealed.

In the master's work the problems of transformation processes that are currently occurring in Ukraine are revealed.

It is found that the current public administration system in Ukraine does not meet the needs of the country. Ukraine is ranked low in the global competitiveness ratings of public administration. Thus, the essence of public administration reform in Ukraine lies in the reorganization, change of form and content of public relations concerning the exercise of power influence on the viability of the people by the state authorities and local self-government, which is carried out by the extension of the rights and powers of administrative-territorial units or lower bodies while reducing the rights and authority of the center.

It is substantiated that the problems of reforming the executive power bodies in the European states are similar to the Ukrainian ones. The fundamental direction of reforming the system of public authorities in Ukraine is the creation of new institutions, organizational structures and instruments for public administration in the sphere of public authority.

Poland and the Baltic countries - Estonia, Lithuania and Latvia are a good example of how to gain experience in reforming the system of executive bodies. After all, they are states with a similar totalitarian past for Ukraine. And, accordingly, in our time, just like our country, they went from declaring their own pro-European intentions to concrete reforms that opened the door to the European Union.

It is concluded that the system of territorial organization of power enshrined in the Constitution of Ukraine is archaic and inefficient, it does not meet European standards and does not provide the population with administrative and social services at the proper level. Improvements based on the redistribution of powers between the types of public authority (public and local government) and between its different territorial levels should be made subject to the principles of the European Charter of Local Self-Government.

The main directions of reforming local self-government and decentralization of power are now defined in the Concept of reforming local self-government and territorial organization of government in Ukraine.

Keywords: decentralization, local self-government, territorial communities, local self-government, official, reform, system of territorial organization of government.